

Spoluvlastníci pozemku jako účastníci řízení o vydání povolení ke kácení dřevin

Jaroslav Knotek*

ÚVOD

Stávající správní řád¹ nijak *expressis verbis* neřeší otázku vyplývající ze situace, kdy se účastníky řízení stávají spoluvlastníci věci. V praxi se tak mohou v některých případech objevit nejasnosti, jakým způsobem vlastně ve správním řízení postupovat.

Jedním z těchto případů je i řízení o vydání povolení ke kácení dřevin podle § 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o ochraně přírody). Uvedené správní řízení je možné zahájit pouze na základě žádosti vlastníka pozemku nebo jeho nájemce (ten ovšem musí doložit souhlas vlastníka pozemku).² Otázkou je, jak postupovat v případě, kdy je pozemek na kterém předmětná dřevina roste, ve vlastnictví více osob.³

Prvním a pro vedení správního řízení zcela zásadním problémem je, kdo je vlastně oprávněn k podání žádosti o zahájení správního řízení. Jako řešení se totiž nabízejí dvě možnosti. Jednou z nich je, že je dostatečující, pokud se záměrem odstranit dřevinu souhlasí většina spoluvlastníků počítaná podle velikosti podílů. Druhou, že k podání žádosti je nutný souhlas všech

spoluvlastníků. Dále v textu se proto zaměřuji na výhody i slabá místa obou těchto přístupů.

O právní úpravě spoluvlastnictví v novém správním řádu⁴, který nabývá účinnosti 1. 1. 2006 je pojednáno v samostatné části tohoto příspěvku. Přestože pojednání o jednotlivých možných variantách vychází z právní úpravy ve stávajícím správním řádu, většinu z textu uvedeného u obou variant lze uplatnit i ve vztahu k novému správnímu řádu.

PRVNÍ VARIANTA – SOUHLAS VĚTŠINY SPOLUVLASTNÍKŮ

Přístupem přinášejícím více otázek a problematických míst je postup založený na ustanoveních občanského zákoníku⁵ upravujících institut podílového spoluvlastnictví. Jedná se o znění § 137 až 142, přičemž za citaci zde stojí především ustanovení § 139 odst. 1, kde se uvádí, že: „z právních úkonů týkajících se společné věci jsou oprávněni a povinni všichni spoluvlastníci společně a nerozdělně“ a zejména formulace odst. 2 stejného §: „O hospodaření se společnou věcí

* Mgr. Jaroslav Knotek, odbor životního prostředí a zemědělství Jihomoravského kraje

¹ Tj. zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

² § 8 odst. 3 vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny.

³ Jelikož je dřevina součástí pozemku, je samozřejmě spolu s ním předmětem spoluvlastnictví, protože dle znění § 120 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů: „součástí věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila“. K problematice dřeviny jako součástí pozemku blíže viz KINDL M., ONDŘEJ D.: Úvod do práva životního prostředí *soukromoprávní aspekty ochrany životního prostředí*. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň, 2005, str. 108–114.

⁴ Tj. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁵ Tj. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

rozhodují spoluvlastníci většinou, počítanou podle velikosti podílů. Při rovnosti hlasů, nebo nedosáhne-li se většiny anebo dohody, rozhodne na návrh kteréhokoliv spoluvlastníka soud."

Podle výše uvedeného tedy k rozhodnutí o hospodaření se společnou věcí postačuje souhlas spoluvlastníků disponujících většinovým podílem. Rozhodnutí o tom, zda určitou dřevinu či dřeviny rostoucí na pozemku odstranit či nikoliv, lze považovat za rozhodnutí o hospodaření s pozemkem, jakožto společnou věcí (byť s možnými výhradami zmíněnými u druhé varianty). Pro zahájení správního řízení by tak dle citovaného ustanovení § 139 odst. 2 občanského zákoníku nebylo nutné získat souhlas všech spoluvlastníků. Zcela dostatečným by tedy bylo kladné vyjádření spoluvlastníků s vlastnickými podíly dávajícími v souhrnu více než 50%.

Pro názornost lze uvést, že v případě pěti ideálních spoluvlastníků pozeniku je tak pro správní orgán dostačující a naprosto v souladu s požadavky vyplývajícími z právní úpravy spoluvlastnictví, obdrželi-li se žádostí o zahájení správního řízení souhlasné stanovisko tří spoluvlastníků. Případně již zmíněné problémy spočívající v získání souhlasu od osoby žijící v cizině apod. se tak v tomto případě eliminují a v již zahájeném správním řízení je může následně řešit správní orgán tím, že těmto osobám ustanoví opatrovníka.

V jiném případě, kdy by existoval jeden majoritní spoluvlastník a další minoritní, není naopak možné bez souhlasu tohoto většinového spoluvlastníka správní řízení vůbec zahájit, a to ani za předpokladu, že všichni ostatní spoluvlastníci by se záměrem pokáčet určitou dřevinu souhlasili. Za této situace, pokud by skutečně nedošlo k dohodě s majoritním spoluvlastníkem a získání jeho souhlasu, by mohli ostatní spoluvlastníci postupovat jedině tak, že by se obrátili v souladu se zněním občanského zákoníku v této věci na soud.⁶

Vraťme se ale zpět k již běžícímu správnímu řízení o vydání povolení ke kácení dřeviny, které bylo zahájeno na základě podání obsahujícího souhlasný projev vůle spoluvlastníků či spoluvlastníka s většinovým

podílem. Správní orgán postupuje poté, co mu bylo podání doručeno, zcela standardním způsobem podle správního řádu. V souladu s § 18 odst. 3 správního řádu uvědomí o zahájení řízení všechny známé účastníky řízení, tj. zejména zbývající spoluvlastníky dotčeného pozemku.⁷ Následně si správní orgán v běžícím správním řízení opatří všechny potřebné podklady a zjistí skutečný stav věci. Před vydáním rozhodnutí dá v souladu s § 33 odst. 2 správního řádu účastníkům řízení možnost vyjádřit se k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popř. navrhnout jeho doplnění, a poté vydá rozhodnutí ve věci.

Zde mám za to, že všem účastníkům vedeného správního řízení zůstává zachováno právo podat proti rozhodnutí odvolání. Tady je tedy zřejmý a podstatný rozdíl mezi podáním návrhu na zahájení správního řízení a podáním odvolání proti rozhodnutí ve věci. Zatímco vlastní správní řízení je možné zahájit pouze se souhlasem spoluvlastníků s většinovým podílem, podat odvolání nebo rozklad má dle mého mínění každý ze spoluvlastníků, resp. účastníků řízení, bez ohledu na velikost vlastnického podílu. Totéž platí samozřejmě i pro možnost uplatnit mimořádný opravný prostředek, tj. podat návrh na obnovu řízení.

Dále je nutné si uvědomit, že ve zmíněném případě kácení dřevin vzniká výsledným rozhodnutím správního orgánu vlastníkům pozemku oprávnění (nikoliv povinnost) pokáčet určitou dřevinu či dřeviny.⁸ To, zda opravdu dojde fyzicky k likvidaci této dřeviny, je již na případném dalším uvážení spoluvlastníků. Protože rozhodnutí o odstranění dřeviny je, jak již bylo řečeno výše, vždy rozhodnutím o hospodaření s pozemkem (jakožto společnou věcí), mají minoritní spoluvlastníci stále možnost obrátit se v této věci na soud.⁹ Tato možnost jim zůstává zachována bez ohledu na výsledek vedeného či skončeného správního řízení po celou dobu, než dojde k vlastnímu odstranění dřeviny. Z ustanovení správního řádu (a to ani nového) přitom nevyplývá pro správní orgán povinnost uvědomit účastníky řízení o možnosti obrátit se v dané věci na soud.¹⁰

⁶ „Jde-li o důležitou změnu společné věci, mohou přehlasovaní spoluvlastníci žádat, aby o změně rozhodl soud.“ § 139 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ V případě, kdy mu účastníci řízení nebo jejich pobyt nejsou známi, uvědomí je správní orgán o zahájení řízení veřejnou vyhláškou. Tento postup přichází v úvahu zejména v případech mnoha desítek spoluvlastníků pozemku, kdy lze reálně očekávat, že u některých vlastnických podílů nebude možné zjistit skutečného vlastníka či jeho pobyt ani za pomoci údajů z katastru nemovitostí či jiných databází.

⁸ Povolení ke kácení dřevin je možné vydat pouze při splnění podmínek daných zněním § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody, tj. ze závažných důvodů po vyhodnocení estetického a funkčního významu dřevin.

⁹ Jelikož je dřevina nedílnou součástí pozemku, je dle mého každé rozhodnutí o zásahu do její integrity, nejenom tedy to vedoucí ve svých důsledcích k úplné likvidaci dřeviny, rozhodnutím o hospodaření se společnou věcí podle § 139 odst. 2 občanského zákoníku. K tomu lze dodat a zdůraznit, že povolení podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody se vydává pouze ke kácení dřevin (tj. stromů a keřů), nikoliv k jejich pouhým úpravám (byť třeba i ve svých důsledcích radikálním, jako je např. řez na hlavu atd.) nebo pěstebními či zdravotními zásahům apod.

¹⁰ Orgán ochrany přírody tak není v pozici stavebního úřadu, který má v § 137 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, výslovně stanovenou povinnost „pokusit se vždy též o dosažení dohody účastníků u těch námitek, které vyplývají z vlastnických nebo jiných práv k pozemkům a stavbám, ale překračují rozsah pravomoci stavebního úřadu nebo spolupůsobících orgánů státní správy“. Přičemž nedojde-li mezi účastníky řízení k dohodě o námitce „odkáže stavební úřad navrhovatele nebo jiného účastníka podle povahy námítky na soud a řízení přerušit“. Pro orgán ochrany přírody vyplývá z ustanovení § 5 nového správního řádu (tj. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) pouze první

Považuji za velmi pravděpodobné, že pokud některý ze spoluvlastníků pozemku nebude s pokácením dřeviny souhlasit, využije pro to, aby kácení zabránil, nejprve všechny možnosti dané mu k dispozici správním řádem. Teprve v případě, kdy by souhlasné rozhodnutí o kácení dřeviny nabylo právní moci, zvažoval by patrně, zda se s touto věcí obrátit na soud či nikoliv. Tady je nutné ještě jednou připomenout a zdůraznit, že orgán ochrany přírody při rozhodování o tom, zda povolit či nepovolit pokácení určité dřeviny, musí vycházet ze znění § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody. Před vydáním rozhodnutí tedy musí vzít v každém případě v úvahu a následně vyhodnotit estetický a funkční význam dřeviny. Není vyloučeno, že orgán ochrany přírody může vzít v úvahu i jiné důvody, pro něž by měla být dřevina zachována, než ty, které uvádí zákon. Z odůvodnění rozhodnutí ovšem musí hýť patrně, že podkladem pro rozhodnutí bylo zvážení estetického a funkčního významu dřeviny a dále jakými úvahami byl správní orgán veden při hodnocení předložených důkazů, zejména těch o estetickém a funkčním významu této dřeviny.

Při rozhodování orgánů ochrany přírody¹¹ tak nemůžou hrát rozhodující a ani žádnou zásadní roli např. citové důvody či vzpomínky některého ze spoluvlastníků, které se váží k dotčené dřevině. Pro představu je možné uvést třeba nesouhlasné stanovisko spoluvlastníka, který jako důvod uvádí, že ho ke stromu váže citové pouto, protože ho vysadil jeho dědeček, když slavil desáté narozeniny nebo protože se pod košatou korunou tohoto stromu jednoho krásného dne narodil nebo protože si kdysi v mládí z jeho kůry vyřezával lodičky. Stejně tak argumentace jiného menšinového vlastníka založená na skutečnosti, že strom vyzařuje pozitivní energii a on se k němu chodí každý den dobíjet nebo, že jako nadaný fyzik čeká pod tou jabloní každý rok na podzim v naději, že mu též padající jablko přinese geniální inspiraci obdobně jako Newtonovi, nepatří mezi funkce dřeviny, které by měl brát při svém rozhodování v úvahu orgán ochrany přírody.¹² K závažným důvodům bude naopak patřit nadměrné

zastínění korunou stromu, poškozování stavby kořeny či větvemi dřeviny, umístění nové stavby apod. Lze tedy ještě jednou zopakovat, že při rozhodování zvažuje orgán ochrany přírody současně estetické i ekologické funkce dřeviny a vedle nich i závažnost důvodů uvedených v žádosti (popř. uváděných v průběhu řízení), přičemž v odůvodnění by mělo vždy být zřejmé, jakými úvahami se při svém rozhodování řídil.¹³

Naopak jiné důvody než jenom estetické a funkční může menšinový spoluvlastník s větší šancí na úspěch uvádět v občanském soudním řízení, které má právo vést, jestliže s pokácením dřeviny oproti postoji většiny nesouhlasí. V soudním řízení mohou být totiž s ohledem na to, že se jedná o otázku hospodaření se společnou věcí, zvažovány i mnohé jiné argumenty a skutečnosti než jenom ty dané zákonem o ochraně přírody.

Pro úplnost lze dodat, že existuje ještě jedna podstatná skutečnost, kterou musí vzít podle zákona o ochraně přírody v určitých případech orgán ochrany přírody při povolování kácení dřevin v úvahu. Touto skutečností je existence soustavy Natura 2000.¹⁴ Na základě znění § 45g zákona o ochraně přírody je totiž možné udělit povolení ke kácení dřeviny na území ptačí oblasti nebo evropsky významné lokality pouze v případě, že:

- 1) hude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je tato evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena,
- 2) nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona o ochraně přírody.¹⁵

Závěrem lze dodat, že pro tuto variantu postupu správního orgánu svědčí argument namítající, že pokud orgán ochrany přírody bude pro zahájení řízení striktně vyžadovat souhlas všech spoluvlastníků po-

z výše uvedených povinností, které má dle stávající právní úpravy stavební úřad. Nový správní řád totiž stanoví, že: „Pokud to povaha projednávané věci umožňuje, pokusí se správní orgán o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí dané věci“.

¹¹ Orgánem ochrany přírody příslušným k vydání rozhodnutí o povolení kácení dřevin je v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody obecní úřad místně příslušné obce s výjimkou území národních parků, kde je příslušným orgánem ochrany přírody správa národního parku. Správa chráněné krajinné oblasti si může pro území chráněné krajinné oblasti a jejího ochranného pásma vyhradit dle § 78 odst. 2 věty druhé zákona o ochraně přírody tuto působnost obecních úřadů pro sebe, existují-li pro to závažné důvody. Stejnou možnost má i správa národního parku pro území ochranného pásma národního parku.

¹² Důvody pro odstranění i zachování dřevin, se kterými se lze v praxi setkat, mohou být někdy dovedeny skutečně *ad absurdum* (viz např. tato formulace ze správní praxe – „uvedený porost brání v přístupu na náš pozemek a představuje prevenci před zloději“ – to vše za situace, kdy je z druhé strany uvedený pozemek prakticky volně přístupný) či nabývat charakteru zábavného čtení (např. žádost o povolení pokácet jeden kus modřínu, zdůvodněná tím, že na podzim tento strom usychá a opadává z něj jehličí).

¹³ MIKO L. a kol.: Zákon o ochraně přírody a krajiny *Komentář*, C. H. Beck, Praha, 2005, str. 118–119.

¹⁴ Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožnit tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu (§ 39) nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území (§ 14). Viz § 3 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně přírody.

¹⁵ K účelu zákona o ochraně přírody viz § 1 tohoto zákona. Zde se tímto účelem míní právě vytvoření soustavy Natura 2000 v České republice.

zemku, dojde často nakonec stejně k pokácení dotčené dřeviny či dřevin. Správní orgán tak svojí nečinností víceméně dovede subjekty, které jinak mají zájem na vedení řízení ve věci vydání povolení ke kácení, k obcházení zákona. Přitom se mezi základními pravidly správního řízení v § 3 odst. 4 správního řádu přímo uvádí, že řízení je třeba vést tak, aby posilovala důvěru ve správnost rozhodování, přijatá rozhodnutí byla přesvědčivá a vedla subjekty „k dobrovolnému plnění jejich povinností“.

DRUHÁ VARIANTA – SOUHLAS VŠECH SPOLUVLASTNÍKŮ

Druhou ze zmíněných možností představuje přístup vyžadující získání souhlasu s odstraněním dřeviny ode všech spoluvlastníků pozemku. Tento přístup v praxi správních orgánů pravděpodobně převažuje. Ve své podstatě tento přístup znamená, že se ze strany orgánů ochrany přírody vyžaduje k zabájení správního řízení předložení žádosti se souhlasným vyjádřením všech spoluvlastníků pozemku. To může být ovšem v mnoha případech velmi obtížné nebo úplně nemožné. Například získat souhlas od osoby pobývajcí dlouhodobě mimo území České republiky nebo staršího člověka, který evidentně není schopen vnímat danou záležitost, ale není ani zbaven způsobilosti k právním úkonům, nebo získat souhlas od všech z mnoha desítek spolumajitelů bytového domu je bez diskuse velmi obtížnou záležitostí. K obdobným situacím přitom může v praxi docházet velmi často a mnohdy jsou ještě komplikovanější a nepředstavitelnější, než by se mohlo zdát. Na druhou stranu, pokud se záměrem odstranit dřevinu vysloví souhlas všichni spoluvlastníci nemohou existovat žádné pochybnosti o tom, zda řízení zahájit či nezahájit.

Dalším argumentem svědčícím pro tuto variantu je námitka, že odstranění dřeviny z pozemku nepatří mezi běžná rozhodnutí o hospodaření s pozemkem. Likvidaci dřeviny je totiž možné vnímat jako rozhodnutí zásadnější povahy, než jsou běžná rozhodnutí spojená s hospodářským využíváním pozemku. Pravdou totiž je, že protože je dřevina součástí pozemku, představuje ve své podstatě rozhodování o pokácení dřeviny vlastně rozhodování o zničení části pozemku. Samozřejmě v praxi existuje velký rozdíl mezi odstraněním náletu a mohutného stromu, princip ovšem zůstává stejný. Ještě zásadnějším rozhodnutím proto hude např. rozhodnutí o vykácení sadu z jiných důvodů než za účelem jeho obnovy.¹⁶

K tomu je ovšem možné namítnout, že existují rozhodnutí, která ve svých důsledcích také mají za následek změnu pozemku a přitom se zcela samozřejmě považují za běžná rozhodnutí o hospodaření s pozemkem. K takovým rozhodnutím patří např. hnojení pozemku, aplikace postřiků apod., které mají rovněž za následek kvalitativní změny pozemku.

Z výše uvedeného je zřejmé, že právě pohled na to, zda se v případě odstranění dřeviny jedná o rozhodnutí o hospodaření s věcí či o rozhodnutí zásadnější povahy, patří k zásadním otázkám majícím vliv na přístup správního orgánu. Nedomnívám se ovšem, že by se tyto případy měly řešit individuálně s uplatněním správního uvážení. I když může být faktický dopad na pozemek s ohledem na jeho rozlohu, počet dřevin, jejich druh a mohutnost, značně rozdílný, přístup orgánů ochrany přírody by měl být jednotný ve všech správních řízeních v případech tohoto typu.¹⁷

ÚPRAVA V NOVÉM SPRÁVNÍM ŘÁDU

Nový správní řád již otázku procesní způsobilosti spoluvlastníků určitým způsobem řeší. Nejde však o úpravu, která by nabízela řešení zcela jednoznačné.

V § 29 odst. 5 upravuje nový správní řád procesní způsobilost spoluvlastníků tak, že odkazuje na občanský zákoník. Ve zmíněném ustanovení se totiž uvádí, že: „Úkony týkající se společné věci nebo práv činí účastníci společně, pokud ze zvláštního zákona nevyplyvá něco jiného“. V poznámce pod čarou je poté uveden pro nakládání se společnou věcí přímo stěžejní § 139 občanského zákoníku. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v případě společných věcí jsou podle nového správního řádu oprávněni činit procesní úkony ve správním řízení všichni spoluvlastníci jako účastníci řízení společně, pokud zvláštní zákon, tj. občanský zákoník, nestanoví jinak. Komentář k novému správnímu řádu říká, že k provedení takových úkonů proto musí správní orgán předvolat či předvést všechny účastníky řízení, o jejichž společnou věc se jedná.¹⁸

V případě procesních úkonů v řízení (např. navrhopovat důkazy, vyjadřovat se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, navrhopovat jeho doplnění apod.) by ovšem striktní uplatnění znění § 29 odst. 5 nového správního řádu znamenalo, že procesní způsobilost mají dány všichni spoluvlastníci pouze společně, nikoliv jednotlivě. Protože se jedná o úkony, které se na rozdíl od podání návrhu na zahájení řízení či řádného nebo mimořádného opravného prostředku netýkají hospodaření se společ-

¹⁶ K tomu lze dodat, že ke změně využití pozemku je navíc nezbytné získat územní rozhodnutí, což svědčí pro to, že se nejedná o běžné rozhodnutí týkající se hospodaření s pozemkem.

¹⁷ Např. cena menšího pozemku (cca 10–ky m²) vedeného v katastru nemovitostí jako zahrada se v případě, že se na něm ujmou semenáček borovice z náletu nijak výrazně nezmění. Vyrostle-li ovšem tento semenáček po 70 letech v mohutný strom, může se lehce stát, že samotná cena této okrasné dřeviny bude ve znaleckém posudku několikanásobně převyšovat vypočtenou cenu pozemku bez této dřeviny.

¹⁸ ONDRUŠ R.: Správní řád *Nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*, Linde Praha, a.s., Praha, 2005, str. 126.

nou věcí, měli by je tedy konat jen všichni spoluvlastníci společně a nikoliv jen ti, kteří disponují (ať už sami či společně) většinovým podílem. Minoritní spoluvlastníci, resp. všichni jednotliví spoluvlastníci, by tak jako účastníci řízení zcela ztratili svoji procesní způsobilost. Takový společný výkon procesních úkonů ve správním řízení si ovšem nedovedu dost dobře představit. Z výše uvedeného by totiž dále vyplývalo i to, že by na základě tohoto výkladu nové úpravy procesní způsobilosti nemohl žádný ze spoluvlastníků vůbec podat odvolání či návrh na obnovu řízení.¹⁹

Jiný pohled ve vztahu ke spoluvlastnictví ovšem nabízí znění § 44 odst. 2 nového správního řádu, kde se uvádí, že: „Pokud ze zákona nebo z povahy věci vyplývá, že žádost může podat jen více žadatelů společně, není třeba, aby podání byla učiněna současně. Pro zahájení řízení je rozhodné, kdy tak učinil poslední z nich; správní orgán o zahájení řízení ostatní žadatele vyrozumí“. Toto ustanovení si do jisté míry protiřečí s výše uvedeným ustanovením § 29 odst. 5 nového správního řádu. Vyplývá z něj totiž určitá individualita účastníka či skupiny účastníků řízení. S ohledem na toto ustanovení se proto stane mnohem zřejmější a srozumitelnější úprava v § 29 odst. 5 nového správního řádu, pokud se logickým výkladem vztáhne pouze na ty účastníky, kteří sledují ve správním řízení stejný zájem. Při tomto pohledu pak totiž působí jednotlivá ustanovení nového správního řádu využitelná ve vztahu ke spoluvlastnictví mnohem konzistentněji. To platí zvláště, když se v průběhu zahájeného správního řízení poté přímo nabízí využít ustanovení § 35 nového správního řádu, které upravuje institut tzv. společného zmocněnce.²⁰ Společný zmocněnec jakožto osoba vystupující jménem zastoupených (tj. skupiny účastníků řízení, za které koná i procesní úkony ve správním řízení) přitom může dle mého přispět rozhodující měrou k snadnějšímu a rychlejšímu průběhu správního řízení. Přitom samozřejmě platí s ohledem na znění § 29 odst. 5 nového správního řádu, že procesní úkony činí účastníci (spoluvlastníci) uplatňující stejný zájem spo-

lečně. Jednotlivým účastníkům řízení či jejich skupině (resp. společnému zmocněnci), a to bez ohledu na výši jejich vlastnického podílu, tím zůstává také zachováno právo podat odvolání či návrh na obnovu řízení.

Nastavení procesních práv spoluvlastníků není dle mého v novém správním řádu zcela zřejmé. Jak této nové úpravě porozumět a uchopit ji v praxi snad zanedlouho ukáží poznatky správních orgánů s aplikací nového správního řádu. Přesto se domnívám, že jediným možným řešením je vykládat termín „společně“ v ustanovení § 29 odst. 5 nového správního řádu ve smyslu skupiny spoluvlastníků uplatňujících shodný zájem (tj. v tomto případě *pro* či *proti* odstranění dřeviny) a nikoliv striktně ve vztahu ke všem spoluvlastníkům pozemku.

K problematice spoluvlastnictví pozemku v případě kácení dřevin ovšem nezbyvá než dodat, že přes novou úpravu správního řízení zůstává stále nezodpovězena zásadní otázka, tj. zda je rozhodnutí o odstranění dřeviny rozhodnutím o hospodaření se společnou věcí či nikoliv. V případě nového správního řádu se tak pouze k základní otázce náhledu na odstranění dřeviny připojuje navíc i otázka, jak nazírat na spoluvlastníky pozemku z hlediska účastenství ve správním řízení a zejména provádění úkonů.

ZÁVĚR

Tento příspěvek neměl za cíl dojít k jednoznačnému řešení problému spojeného s vydáváním povolení ke kácení dřevin na pozemku s spoluvlastnictvím více osob. Účelem bylo představit tento problém a pojednat v něm o obou možných úhlech pohledu na tuto problematiku. Po této stránce snad svoji úlohu splnil a pokud vyvolá širší diskusi, pomůže třeba i k jejímu konečnému vyřešení. Sluší-li se vyjádřit svůj pohled na věc na samý závěr jasněji, autor se přes zmíněné výhrady přiklání, spíše k první z uvedených variant postupu v těchto řízeních.

¹⁹ Samozřejmě ve vlastním aktu mu nikdo bránit nemůže, otázkou zde ovšem je, jak by se k tomu postavil odvolací orgán.

²⁰ Viz § 35 odst. 1 nového správního řádu: „V řízeních, v nichž více účastníků uplatňuje shodný zájem, může k usnadnění průběhu řízení správní orgán vyzvat tyto účastníky, aby si v přiměřené lhůtě zvolili společného zmocněnce. Účastníci si mohou společného zmocněnce zvolit i bez výzvy“.